

Przedmiotowe zasady oceniania

z języka polskiego

w klasie piątej szkoły podstawowej

Przedstawione kryteria oceniania zostały przygotowane:

- A. na podstawie programu nauczania języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej „Wyspy szczęśliwe” Grażyny i Jacka Kuleszów,
- B. w odniesieniu do planu wynikowego opracowanego przez Agnieszkę Jarosz-Mazurek i Dorotę Żbikowską.

Ocena	Uczeń:
celująca poziom wykraczający	<ul style="list-style-type: none"> • osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, • redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog, • opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, • tworzy tekst reklamowy o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • poprawnie używa przecinka w zdaniu złożonym, • wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej.
bardzo dobra poziom dopełniający	<ul style="list-style-type: none"> • bierze czynny udział w lekcji, • w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi (pytanie, prośba, rada, przestroga), • wskazuje cechy mitu, legendy, bajki w utworze, • wskazuje cechy reklamy, • posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, • objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady, • w utworze literackim wskazuje wątki poboczne, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, • redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list poprawne pod względem formy i treści, • redaguje poprawne kompozycyjnie sprawozdanie, • wskazuje informacje zawarte w słowniku wyrazów obcych, słowniku wyrazów bliskoznacznych i słowniku frazeologicznym, • zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, w szczególności biblizmy i mitologizmy, • podaje przykłady homonimów, • poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, • poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, • wskazuje w wyrazach pochodnych przyrostki i przedrostki, • określa tryb czasownika, • przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, • poprawnie posługuje się liczebnikiem zbiorowym,

	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami, w zależności od stopnia, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przysłówkami nieodprzymiotnikowymi, • rozpoznaje dopełnienie, • przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, • odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, • dyskutuje na temat zagadnień poruszanych w lekturach, • uzasadnia własne opinie, • dyskutuje na temat wartości pozytywnych oraz ich przeciwieństw wpisanych w teksty kultury (np. praca, miłość).
<p>dobra</p> <p>poziom</p> <p>rozszerzający</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autor, narrator, czytelnik, słuchacz), • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • wskazuje przesłanie utworu, • wskazuje wątek główny utworu, • stosuje akapity w swoich wypowiedziach, • wskazuje przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • poprawnie zapisuje dialog, • redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, • redaguje plan ramowy i szczegółowy, • redaguje proste sprawozdanie, • redaguje spójny kompozycyjnie opis krajobrazu, • redaguje krótką notatkę z lektury, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym i słowniku języka polskiego, • rozpoznaje w wypowiedziach biblizmy i mitologizmy, • dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, • poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka , • w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, • określa rodzaj i aspekt czasownika, • odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, wskazuje temat i końcówkę, • odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, • odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, • wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, • rozpoznaje przydawkę i okolicznik, • zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, • stara się uzasadniać własne opinie.
<p>dostateczna</p> <p>poziom</p> <p>podstawowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, • odróżnia oficjalną sytuację komunikacyjną od nieoficjalnej, • odróżnia tekst dramatu od tekstów prozatorskich i poetyckich, • wskazuje strofę, wers, refren, rym,

	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie <i>wątek</i>, • posługuje się pojęciami związanymi z przedstawieniem teatralnym, • rozpoznaje mit, legendę, bajkę, • rozpoznaje notatkę z lektury, • rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, • identyfikuje tekst reklamowy, • formułuje życzenia, gratulacje, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, • opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, • redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, • łączy pary antonimów, • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • posługuje się słownikiem wyrazów obcych, słownikiem wyrazów bliskoznacznym i słownikiem frazeologicznym, • wskazuje i tworzy epitety i porównania, • rozumie pojęcia przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, • redaguje odtwórczy plan ramowy, • zna zasady dotyczące pisowni <i>ó-u, ż-rz, h-ch</i>, • zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zna zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami • poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, • gromadzi wyrazy pokrewne, • określa tryb, czas, osobę i liczbę czasownika, • odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, • odmienia liczebnik przez przypadki, • odróżnia przysówek od wyrażenia przyimkowego, • stopniuje przymiotniki i przysłówki, • wie, jaka jest funkcja zaimków, • odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • wskazuje podmiot i orzeczenie, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • wskazuje związek główny w zdaniu, • odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, • czyta lektury, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.
<p>dopuszczająca</p> <p>poziom</p> <p>konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, sprawozdanie, • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • rozumie, czym jest morał, • wskazuje akapit, • wskazuje strofę, wers, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy,

	• rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, • rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, • rozpoznaje zaimki w zdaniach, • zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym, • wskazuje typy wypowiedzeń, • zna treść omawianych lektur, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho.